

קרנות המזבח] ישפוך אל יסוד המזבח" ?
תלמוד לומר "ודם זבחיך ישפך".³ ואם כן,
כיצד למדת מפסוק זה שאם נתן מתנה אחת
כיפר?

ומתריצין: תנא זה, הדורש מ"ודם זבחיך
ישפך" ללמד שמתן אחד מכפר, אינו לומד
דין שפיכת שיריים מפסוק זה, אלא נפקא
ליה מדרבי.

דתניא: רבי אומר: נאמר בדם חטאת העוף
הנשאר לאחר מתן דמה על קיר המזבח
והנשאר בדם, ימצה אל יסוד המזבח.
[ויקרא ה] ותיבת "בדם" מיותרת היא, שאין
תלמוד לומר "בדם", אלא היה לו לכתוב
והנשאר ימצה", ומה תלמוד לומר "והנשאר
בדם ימצה"? —

לפי שלא למדנו עד כה אלא לדמים הניתנין
מתן ד' מתנות על ארבע קרנות המזבח,
דהיינו חטאת בהמה, שטעונין דמים אלו
מתן דמים ליסוד, וכפי האמור בה במפורש.
שאר דמים, אשר אינם טעונים ארבע מתנות,

מנין שגם בהם טעון יתר הדם להינתן
ליסוד?

תלמוד לומר "והנשאר בדם ימצה". שאין
תלמוד לומר "בדם", ומילה זו מיותרת היא,
ומה תלמוד לומר "בדם"? לימד הכתוב על
כל הדמים שנשאר מהם דם לאחר עיקר
זריקתם שטעונין הם מתן דמים הנותרים
ליסוד. ומאחר ולמדנו דין שפיכת שיריים
מפסוק זה, אפשר לנו ללמוד את הדין
שמתנה אחת מכפרת מהפסוק "ודם זבחיך
ישפך".

ומקשינן: ואכתי, ועדיין יש להקשות: וכי
הפסוק "ודם זבחיך ישפך" להכי הוא דאתא,
ללמד שמתנה אחת מכפרת? והרי מיבעי
ליה ללמוד ממנו דין אחר, לכדתניא: מנין
לדמים אשר דינם להיות ניתנין בזריקה
מרחוק, וכגון בעולה ושלמים ואשם שנאמר
בהם "וזרקו", שאם נתנן בשפיכה, שעמד
סמוך ליסוד, ושפכם עליו,⁴ שיצא⁵ ידי חובת
נתינת הדם? תלמוד לומר "ודם זבחיך

אינם בכלל "זבחיך".

אולם בתוס' לקמן [נא ב] מבואר, שאף
הבכור המעשר והפסח, טעונים שפיכת שיריים.

3. כתב השפת אמת, אף על פי שכבר למדנו
לעיל [כו ב], לגבי זריקת דם שלא במקומו]
מהפסוק "ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר"
שכיון שהגיע דם למזבח נתכפרו בעלים, ואם כן
הוא הדין לגבי מתנה אחת שיש לה לכפר מחמת
כן, מכל מקום, מאחר ופסוק זה אינו אמור אלא
לגבי כפרת בעלים, ולא לגבי הכשר הבשר כפי
שמבואר שם בגמרא, לכך יש ללמוד מ"ודם
זבחיך ישפך" שנאמר בו במפורש "והבשר
תאכל", והיינו שמתנה אחת מתירה אף את
הבשר באכילה.

4. בדין שפיכה, כתב רש"י בפסחים [פט א ד"ה
פסח בשפיכה], ששופך מן המזרק לקיר המזבח
כנגד היסוד, והחילוק בין שפיכה לזריקה, מבואר
ברש"י בפסחים [קכא ב, ד"ה שירי דם], שזריקה
נעשית מרחוק, שלא איכפת לו לזורק אם נופלים
שיריים על היסוד או לא, ואילו שפיכה נעשית
בנחת בכדי שיפול הדם על היסוד.

אולם לשון הרשב"ם שם, "שפיכה מקרוב,
עומד על היסוד ושופך שם", וביאר החזון איש,
שאף הרשב"ם אינו מתכוון ששופך על היסוד
ממש, אלא כוונתו, עומד אצל היסוד ושופך על
קיר המזבח.

5. משמע שלכתחילה לא יתנם אלא בזריקה,
ובדיעבד יצא אף אם נתנם בשפיכה. והקשה